

HIDRETÉS

Tízezrek kíváncsiak a kopt kincsekre a Szépművészetiben

Megnyitása óta több mint 60 ezren látták a Szépművészeti Múzeum kopt kincseit bemutató kiállítását. A múzeum szakemberei szerint a siker titka, hogy a kiállításon látható tárgyak zömét Egyiptomon kívül még sosem mutatták be, ráadásul a tárlat egy olyan történelmi időszakot mutat be, amely ez idáig rejtve volt a szemünk előtt.

A Szépművészeti Múzeum szándéka szerint az eredeti időponthoz képest tovább maradnak Budapesten a március közepén nyílt Fáraók után - a kopt művészet kincsei című kiállítás műtárgyai. Az elképzelések szerint május 18-á helyett még egy héttel tovább láthatóak majd a páratlan műkincsek. A kiállított tárgyak különlegességét mutatja az is, hogy csaknem 4 milliárd forintra értékelték fel

a biztosító az egyiptomi múzeumokból ideszállított kincseket, a kiállítás alatt pedig a többségüket csak speciálisan, csökkentett fényerővel megvilágított vitrinekben lehet tárolni. Így a kiállítás érdekességét nemcsak az eddig kevesek által láthatott kincsek jelenléte adja, hanem a tárgyak szokásostól eltérő bemutatása is. A különleges posztamensek és az eddig magyar múzeumokban ritkán látható fénytechnikai megoldások igazán sejtelmessé, különlegessé varázsolják a kiállítás hangulatát. A lámpák ugyanis csak a tárgyakat világítják meg, míg a kiállítás többi része titokzatos félhomályban marad, jellegzetes kopt templomi hangulatot kölcsönözve a kiállítóternek.

Az egyébként több mint 1 millió dollárba milliószerű kiállítás a görög, római majd a bizánci befo-

lyás alá került Egyiptom különös, kevert kultúrájáról ad átfogó képet kőből faragott domborműves sírsztélék, egykor épületeket díszítő falfaragványok, színes figurákkal átszőtt textilek, finoman kidolgozott csontfaragványok és festett agyagedények be-

mutatásával. Aki igazán kíváncsi a kiállításra, annak nem árt tudni, hogy kik is valójában a koptok, hol és miként élt és él ez a rejtélyes népcsoport. Aki Egyiptomba utazik, még ma is találkozhat koptokkal, ők a fáraók népének keresztény leszármazottjai, bár az arab lakosság mellett kisebbségben élnek az országban. Sokat elárul az is, hogy a kopt szó, a görög "egyiptomi" (aigüptiosz) kifejezésből származik, és Nagy Sándor hódítása után nevezték így az őslakosokat,

később az arabok rövidítették le a szót a ma használatos formájába.

A történelmekönyvekből kevésbé ismert korszak művészetének tárgyait látva a rejtélyek iránt fogékony látogató fogalmat alkothat a kereszténység és pogányság találkozásáról is. A kiállítás által bemutatott kopt időszak nem véletlenül viseli magán az "ismeretlen Egyiptom" elnevezést. Ezt a különböző elemek egybeolvasásából kialakult művészetet alig két évszázaddal ezelőtt fedezte fel a tudomány. Ráadásul a kopt kultúrát kezdetben számos félreértés vette körül, sokáig éppen uralkodó birodalom ellen lázadó keresztény népi mozgalomnak tekintették, kiegyensúlyozottabb értékelése csak újabban jelent meg a tudományos életben.